# НАРЕДБА № РД-16-1117 ОТ 1 ОКТОМВРИ 2010 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА НА ПРЕДСТАВИТЕЛНИТЕ СДРУЖЕНИЯ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ ОТ ДЪРЖАВАТА (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 5 ОТ 2012 Г.)

*В сила от 01.01.2011 г.*

*Издадена от министъра на икономиката, енергетиката и туризма*

*Обн. ДВ. бр.82 от 19 Октомври 2010г., изм. ДВ. бр.5 от 17 Януари 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.96 от 21 Ноември 2014г., изм. ДВ. бр.26 от 7 Април 2015г., изм. ДВ. бр.22 от 14 Март 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.76 от 28 Август 2020г.*

## Глава първа.
## ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

**Чл. 1.** (Изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г.) С тази наредба се уреждат условията и редът за предоставяне на финансови средства на представителните сдружения на потребителите от държавата, наричани по-нататък за краткост "сдруженията на потребителите".

**Чл. 2. (1)** Сдруженията на потребителите могат да получават финансиране от държавата съобразно обема и общественото значение на извършената работа в интерес на потребителите.

**(2)** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г.) Средствата за подпомагане на сдруженията на потребителите се разпределят от министъра на икономиката при спазване на принципите на обективност, прозрачност и безпристрастност и се разходват за осъществяване на дейности за защита на потребителите.

## Глава втора.
## УСЛОВИЯ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА СДРУЖЕНИЯТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

**Чл. 3. (1)** (Предишен текст на чл. 3 - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Право на финансиране от държавата имат сдруженията на потребителите, които:

1. (изм. - ДВ, бр. 22 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) са вписани в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието, като сдружения за осъществяване на общественополезна дейност;

2. действат изключително в защита на интересите на потребителите;

3. са извършвали дейност за защита на интересите на потребителите през последната една година;

4. са икономически независими от производители, вносители, търговци и доставчици;

5. са независими от политическа партия или движение;

6. не излъчват и не разпространяват под каквато и да е форма (в свои публикации или съобщения за пресата, срещу или без заплащане) рекламни съобщения или послания от други източници, които могат да нарушат независимостта на сдружението;

7. (нова - ДВ, бр. 5 от 2012 г., изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) имат поне една функционираща приемна за предоставяне на съвети и информация на потребителите в областен град на страната;

8. (нова - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) поддържат актуална интернет страница на сдружението;

9. (нова - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) извършват ефективно най-малко 4 от изброените обществени дейности за защита интересите на потребителите:

а) завеждат искове за защита на колективните интереси на потребителите;

б) издават списания и специализирани издания на потребителска тематика;

в) оказват съдействие за решаване на потребителски спорове;

г) осъществяват информационни дейности и/или кампании в областта на защитата на потребителите;

д) осъществяват образователни дейности и/или кампании в областта на защитата на потребителите;

е) извършват сравнителни тестове и проучвания на стоки и услуги, предоставяни на българския пазар;

ж) имат функциониращи приемни за предоставяне на съвети и информация на потребителите най-малко в една трета от областните градове на страната.

**(2)** (Нова - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Не могат да заемат ръководни длъжности в управителните органи на сдруженията на потребителите:

1. служители в държавните органи и в органите на местното самоуправление и местната администрация, които осъществяват функции по защита на потребителите;

2. производители, вносители, търговци и доставчици;

3. лица, които заемат ръководна или контролна длъжност в търговско дружество или кооперация;

4. лица, които заемат ръководна длъжност в политическа партия или организация.

**Чл. 4.** (Доп. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Сдруженията на потребителите получават финансиране от държавата за извършени от тях неикономически дейности за:

1. защита на здравето и безопасността на потребителите;

2. защита на колективните интереси на потребителите;

3. защита на икономическите интереси на потребителите;

4. информиране на потребителите за техните права;

5. оказване на съдействие за уреждане на потребителски спорове, в т.ч. участие в работата на помирителните комисии;

6. участие в консултативни и други органи, имащи отношение към защитата на потребителите;

7. участие на представители на сдруженията в национални и международни прояви в полза на потребителите;

8. (доп. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) изграждане, развитие и поддържане на материалната база на сдруженията за защита на потребителите и актуална интернет страница;

9. (нова - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) провеждане на образователни дейности и/или кампании в областта на защита на потребителите;

10. (нова - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) извършени сравнителни тестове и проучвания на стоки и услуги, предлагани на българския пазар.

Чл. 5. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)

Чл. 6. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)

Чл. 7. (Отм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)

## Глава трета.
## ПРОЦЕДУРА ПО ФИНАНСИРАНЕ

**Чл. 8. (1)** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Министърът на икономиката може да открие процедура за финансиране на представителните сдружения на потребителите със своя заповед, издадена до 15 март на съответната година.

**(2)** Заповедта съдържа най-малко следната информация:

1. сума за финансиране на сдруженията на потребителите;

2. срок за подаване на заявления за участие в процедурата за финансиране на сдруженията;

3. начална дата на разглеждане на заявленията за участие;

4. крайна дата за приключване на процедурата за финансиране на сдруженията.

**(3)** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Заповедта се публикува на интернет страницата на Министерството на икономиката, в раздел "Защита на потребителите", подраздел "Сдружения на потребителите".

**Чл. 9. (1)** Сдружение на потребителите, което отговаря на условията за финансиране, подава заявление за участие в процедурата по образец съгласно приложение № 2.

**(2)** (Доп. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Заявлението за участие съдържа искане за финансиране, актуална банкова сметка на сдружението, единен идентификационен код и декларация, че средствата ще бъдат разходвани само за

дейности за защита на потребителите и ще бъдат отчетени по начина и в срока, определени в наредбата.

**Чл. 10. (1)** Към заявлението по чл. 9 се прилагат документи, удостоверяващи обстоятелствата по чл. 3, които са:

1. (изм. - ДВ, бр. 22 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г., отм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.);

2. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) декларация от представляващия сдружението, че съответното сдружение отговаря на изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 1, 2, 4, 5 и 6 по образец съгласно приложение № 5;

3. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) заверен с подпис годишен доклад за осъществяваните дейности и за постигнатите резултати за защита на правата и интересите на потребителите през предходната година;

4. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) декларация от представляващия сдружението и от членовете на органите за управление за удостоверяване на обстоятелствата по чл. 3, ал. 2 по образец съгласно приложение № 6;

5. (отм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)

6. (нова - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) информация за функциониращата приемна в областен град на страната: адрес, работно време, телефони за контакт и имена на лицето, отговарящо за приемната, и опис на предоставените съвети на потребителите през последната една година.

**(2)** (Изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г., изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Годишният доклад за осъществяваните дейности и за постигнатите резултати за защита на правата и интересите на потребителите през предходната година съдържа подробна информация за показателите, посочени в чл. 11б и 11в, и се представя във форма образец съгласно приложение № 3.

**(3)** (Нова - ДВ, бр. 5 от 2012 г., изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., доп. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Към годишния доклад за осъществяваните дейности и за постигнатите резултати през предходната година, изготвен по образец приложение № 3, се прилагат следните документи:

1. (доп. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) копие на заведените от сдруженията искови молби за защита на колективните интереси на потребителите през предходната година и доказателства за извършени действия по висящи производства през предходната година (молби, жалби, протоколи от проведени заседания и т.н.);

2. (доп. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) екземпляр от изготвените от сдруженията информационни материали за целите на проведените от тях информационни дейности и/или кампании;

3. екземпляр от издаваните от сдруженията списания и специализирани издания и/или публикации на потребителска тематика;

4. копие от подадените от сдружението сигнали, жалби и предложения до контролните органи, изпълняващи функции за защита на потребителите;

5. копие от внесените за обсъждане от представители на съответното сдружение предложения, проекти и становища в заседания на консултативни органи;

6. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) копие на направените от сдруженията предложения и становища по теми, документи и проекти на нормативни актове, имащи отношение към защита на потребителите;

7. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) списък на приемните за предоставяне на съвети и информация на потребителите с посочени адреси, работно време, телефони за контакт и имена на лицето, отговарящо за приемната, и опис на предоставените от съответната приемна съвети на потребителите, доказващ реалното ѝ функциониране;

8. (нова - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) документи, удостоверяващи проведените образователни дейности и/или кампании, придружени със снимков материал и/или копия на отпечатаните информационни материали;

9. (нова - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) документи, удостоверяващи извършените сравнителни тестове и проучвания на стоки и услуги, предлагани на българския пазар.

**Чл. 11. (1)** Заявлението заедно с придружаващите го документи се подава в запечатан непрозрачен плик от кандидата за финансиране лично или от упълномощен от него представител, или по пощата с препоръчано писмо с обратна разписка. Върху плика участникът посочва наименованието си, адрес за кореспонденция, телефон и по възможност - факс и електронен адрес, както и означение, че кандидатът участва в процедура за финансиране на сдруженията на потребителите.

**(2)** Когато заявлението е подадено по пощата, за дата на подаването му се счита датата на пощенското клеймо.

**(3)** До изтичането на срока за подаване на заявленията, определен в заповедта по чл. 8, ал. 2, т. 2, всеки кандидат може да допълни или оттегли заявлението си. Оттеглянето на заявлението прекратява по-нататъшното участие на кандидата в процедурата по финансиране.

**(4)** (Нова - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Заявления, които са подадени след изтичане на крайния срок или в незапечатан, прозрачен или скъсан плик, не подлежат на разглеждане и не участват в процедурата.

**Чл. 11а. (1)** (Нов - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Финансирането за извършените дейности по чл. 4 се осъществява съобразно следните критерии:

1. обем на извършената от сдруженията на потребителите работа в интерес на потребителите;

2. обществено значение на извършената работа в интерес на потребителите.

**(2)** Тежестта на критериите по ал. 1 е определена в приложение № 1.

**Чл. 11б.** (Нов - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Обемът на извършената работа в интерес на потребителите се определя от следните показатели:

1. брой заведени искове за защита на колективните интереси на потребителите през предходната година и/или предприети действия по висящи производства през предходната година:

а) искове по чл. 186, ал. 1 от Закона за защита на потребителите за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите;

б) искове по чл. 188, ал. 1 от Закона за защита на потребителите за обезщетяване на вреди, причинени на колективните интереси на потребителите, и искове по чл. 189, ал. 1 от Закона за защита на потребителите за обезщетение на претърпените от потребителите вреди, когато са причинени вреди на двама или повече потребители;

2. проведени информационни дейности и/или кампании:

а) брой на проведените информационни дейности и/или кампании;

б) мащабност на проведените информационни дейности и/или кампании;

3. издавани списания и специализирани издания и/или публикации на потребителска тематика:

а) брой на издаваните списания, специализирани издания и/или брой публикации;

б) тираж на издаваните списания и специализирани издания и/или публикации;

4. оказване на съдействие за уреждане на потребителски спорове чрез:

а) участие в работата на помирителните комисии;

б) подадени от сдружението сигнали, жалби и предложения до контролните органи, изпълняващи функции за защита на потребителите.

**Чл. 11в.** (Нов - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Обществеността значение на работата в интерес на потребителите се определя в зависимост от:

1. участия на представители на сдружението в заседания на консултативни органи, имащи отношение към защита на потребителите, и представяне на предложения, становища и проекти в тези органи;

2. предложения и становища по теми, документи и проекти на нормативни актове, имащи отношение към защитата на потребителите, направени пред органи на държавната власт;

3. поддържането на актуална интернет страница, съдържаща информация за потребителите;

4. функционирането на приемни за предоставяне на съвети и информация на потребителите през последната една година;

5. осъществените образователни дейности и/или кампании в областта на защита на потребителите;

6. извършени сравнителни тестове и проучвания на стоки и услуги, предлагани на българския пазар.

## Глава четвърта.
## РАЗГЛЕЖДАНЕ, ОЦЕНКА И КЛАСИРАНЕ НА ЗАЯВЛЕНИЯТА ЗА УЧАСТИЕ

**Чл. 12. (1)** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г.) Министърът на икономиката назначава комисия за разглеждане, оценяване и класиране на подадените заявления в деня, посочен в заповедта по чл. 8, ал. 2, т. 3, като определя нейния състав и срок на работа. Комисията се състои най-малко от петима членове, притежаващи необходимата професионална квалификация и практически опит в съответствие с процедурата, като задължително в нейния състав се включват юрист и икономист.

**(2)** Подадените заявления се отварят в присъствието на всички членове на комисията.

**(3)** (Изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г.) Комисията проверява наличието или липсата на условия за финансиране и представените документи по чл. 10, както и спазването на срока за подаване на заявленията за участие.

**(4)** (Нова - ДВ, бр. 5 от 2012 г.) В рамките на всяка процедура по финансиране на сдруженията на потребителите комисията извършва проверка за наличието на условията за представителност по чл. 170 от Закона за защита на потребителите.

**Чл. 13. (1)** (Изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г.) Когато заявлението за участие в процедурата не съдържа някои от документите по чл. 10, председателят на комисията за разглеждане, оценяване и класиране на подадените заявления уведомява писмено заявителя и дава указания за отстраняването на нередовностите в определен от комисията срок, считано от датата на получаване на уведомлението.

**(2)** (Нова - ДВ, бр. 5 от 2012 г., изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Когато заявителят не представи в срока, определен по реда на ал. 1, някой от документите, посочени в чл. 10, ал. 1 и ал. 2, кандидатът се отстранява, а заявлението се оставя без разглеждане.

**(3)** (Нова - ДВ, бр. 5 от 2012 г., изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Когато заявителят не представи в срока, определен по реда на ал. 1, някой от документите, посочени в чл. 10, ал. 3, т. 1 - 9, комисията разглежда заявлението, като при оценяването на обема и общественото значение на извършената от сдружението дейност взема предвид само дейностите, които са удостоверени с документите, посочени в чл. 10, ал. 3, т. 1 - 9.

**(4)** (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г.) Отстранява се от по-нататъшно участие и сдружение на потребителите, за което в хода на процедурата комисията е констатирала, че не отговаря на критериите за представителност по чл. 170, ал. 1 от Закона за защита на потребителите и/или че е подало неверни данни.

**Чл. 14. (1)** Комисията разглежда, оценява и класира заявленията на допуснатите сдружения на потребителите съобразно обема и общественото значение на извършената от тях работа съгласно Методиката за оценка и класиране - приложение № 4.

**(2)** (Изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г.) Когато до разглеждане е допуснато само едно заявление, обемът и общественото значение на извършената от сдружението дейност се оценява съобразно тежестта на критериите съгласно приложение № 1, като общият брой точки, събран от оценяваното сдружение, представлява съответния процент от сумата, подлежаща на разпределение за съответната година (една точка, получена по критериите за оценяване на общественото значение на

извършената от сдружението дейност се равнява на един процент от сумата, подлежаща на разпределение за съответната година).

**(3)** В хода на процедурата комисията има право да извършва проверка на заявените от участника данни, да изисква от тях разяснения и представяне на допълнителни доказателства в определен срок.

**Чл. 15. (1)** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г.) За извършената работа по разглеждане, оценка и класиране на заявленията за участие в процедурата за финансиране комисията изготвя протокол, който представя за утвърждаване на министъра на икономиката.

**(2)** Протоколът съдържа:

1. състав на комисията;

2. списък на сдруженията, подали заявления за участие;

3. отстранените сдружения и мотивите за това;

4. резултатите от разглеждането, оценяването и класирането на заявленията за участие;

5. мотивирано предложение за разпределение на средствата между сдруженията на потребителите (процентно и в абсолютна стойност) съобразно извършеното класиране по предходната точка.

**Чл. 16. (1)** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г.) Средствата за подпомагане на сдруженията на потребителите за извършваната от тях дейност се разпределят от министъра на икономиката със заповед.

**(2)** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г.) Заповедта на министъра на икономиката съдържа информация най-малко за:

1. отстранените кандидати и мотивите за това;

2. класирането на допуснатите кандидати;

3. сумата, която подлежи на разпределение;

4. разпределението на средствата;

5. срока за отчитане на разходваните средства.

**Чл. 17.** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г.) Министърът на икономиката може да прекрати процедурата по финансиране на сдруженията на потребителите с мотивирано решение при обективна невъзможност за финансиране, съществени нарушения при провеждане на процедурата или липса на допуснати кандидати.

## Глава пета.
## ОТЧИТАНЕ НА РАЗХОДВАНИТЕ СРЕДСТВА И КОНТРОЛ

**Чл. 18. (1)** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Сдруженията на потребителите отчитат получените финансови средства в срока, посочен в чл. 16, ал. 2, т. 5, съгласно образци на годишен отчет за касово изпълнение/обяснителна записка и доклад за

отчитане на финансовите разходи от представителните сдружения на потребителите, утвърдени със заповед на министъра на икономиката, и копия на разходо-оправдателни и платежни документи поотделно за всяка дейност.

**(2)** (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Към документите по ал. 1 се прилага декларация по образец съгласно приложение № 7 от представляващия сдружението, че отчетените дейности за съответната година са неикономически дейности и не са били финансирани или съфинансирани със средства от други източници.

**Чл. 19. (1)** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г.) Одобряването на разходваните средства, предоставени на сдруженията на потребителите по реда на тази наредба, се извършва от комисия, назначена от министъра на икономиката, за следните видове разходи:

1. (изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г.) за проучвания и изпитвания на стоки и услуги на пазара;

2. разходи за хонорари на сътрудници на сдруженията за извършване на консултантски услуги във връзка с дейността относно:

а) договори с общи условия, предлагани на потребителите;

б) нелоялни практики, прилагани от страна на търговци спрямо потребители;

в) нарушения на законодателството за защита на потребителите и права на потребителите;

3. за командировки в страната и в чужбина, пряко свързани със защитата на потребителите (доказва се с командировъчна заповед, удостоверяваща целевия характер на разхода);

4. за държавни такси и разноски за производствата по водене дела по чл. 186, 188 и 189 от Закона за защита на потребителите;

5. (доп. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) провеждане на информационни дейности и/или кампании, пряко свързани със защитата на потребителите - наем на зали, техника, материали и изготвяне на презентации;

6. отпечатване и разпространение на издаваните от сдруженията списания и специализирани издания и/или публикации на потребителска тематика;

7. възнаграждения и командировъчни разходи на членовете на помирителните комисии;

8. поддръжка и актуализация на интернет страница на сдружението;

9. пощенски разходи, пряко свързани с дейностите за защита на потребителите;

10. (нова - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) провеждане на образователни дейности и/или кампании, пряко свързани със защита на потребителите - наем на зали, техника, материали, изготвяне на презентации и др.;

11. (предишна т. 10 - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) издръжка на сдруженията, в т.ч. разходи за издръжка на приемни за предоставяне на съвети и информация на потребителите, както следва:

а) наем на помещения, използвани от сдруженията на потребителите за осъществяване на извършваните от тях дейности;

б) разходи за заплати на служители, работещи по трудов договор в сдруженията на потребителите, в т.ч. и разходи за социално осигуряване, заплащани от работодателя;

в) разходи за оборудване с офис техника: компютри, принтери, тонери, скенери, факс, телефон и др.;

г) разходи за телефон, интернет, електричество, парно отопление;

д) административни разходи: канцеларски материали и др.;

е) (нова - ДВ, бр. 5 от 2012 г.) абонамент за използване на правно-информационни системи;

12. (нова - ДВ, бр. 5 от 2012 г., предишна т. 11 - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) членски внос за участие в международни организации.

**(2)** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Максималният размер на средствата по ал. 1, т. 11 се определя в заповедта на министъра за съответната година, но не повече от 20 % от предоставените средства на сдружението.

**Чл. 20.** Не се признават разходи по сделки, сключени между лица от състава на управителните органи на сдруженията на потребителите и с техни съпрузи, роднини по права линия - без ограничение, по съребрена линия - до четвърта степен, или по сватовство - до втора степен включително.

**Чл. 21.** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г.) Комисията представя доклад до министъра на икономиката с предложение за утвърждаване на разходи, които са одобрени, и тези, които следва да бъдат възстановени в бюджета на Министерството на икономиката.

**Чл. 22.** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г.) Сдружение на потребителите, което е получило средства за финансиране от държавата и не ги е разходвало и/или отчело по начина и в сроковете по тази наредба, е длъжно да възстанови получените суми в бюджета на Министерството на икономиката.

**Чл. 23. (1)** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г.) Сдружение на потребителите, което е получило средства за финансиране от държавата, е длъжно да уведоми министъра на икономиката за всички настъпили промени в обстоятелствата по чл. 3 в 7-дневен срок от настъпването им и да представи отчет за разходваните средства до момента на настъпване на обстоятелствата.

**(2)** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г.) В случая по ал. 1 със заповед на министъра на икономиката се назначава комисия, която да извърши проверка. При констатиране на неизразходвани средства и/или в случай, че същите не са били отчетени по начина, определен по тази наредба, получените от сдруженията средства следва да бъдат възстановени в бюджета на Министерството на икономиката.

**Чл. 24.** (Изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г.) Министърът на икономиката може да назначава комисии, които да извършват проверки на сдруженията на потребителите относно наличието на условията за финансиране и разходването на средствата.

## Допълнителни разпоредби

**§ 1.** По смисъла на тази наредба:

1. "Приемна на потребителите" е специално обособено помещение в областните градове за предоставяне на съвети и информация, обозначено по подходящ начин, на видно място в непосредствена близост до входа на сградата, с табела, на която е посочено наименованието на сдружението, работно време, през което сдружението предоставя съвети и информация на потребителите за законодателството за защита на потребителите и за техните права.

2. "Зависимо от политическа партия" е сдружение на потребителите, чиито управители и членове на органите на управление или свързани с тях лица по смисъла на чл. 41, ал. 3 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел заемат ръководна длъжност в политическа партия или организация.

3. "Зависимо от интересите на производители, вносители, търговци и доставчици" е сдружение на потребителите, което пряко или косвено получава финансиране или друга материална облага от производители, вносители, търговци и доставчици или чиито управители и членове на органите за управление са еднолични търговци, съдружници, управители или изпълнителни членове в търговски дружества.

## Преходни и Заключителни разпоредби

**§ 2.** Тази наредба отменя Наредба № РД-16-1082 от 15.10.2008 г. за условията и реда за предоставяне на финансови средства на сдруженията на потребителите от държавата (ДВ, бр. 91 от 2008 г.).

**§ 3.** Наредбата се издава на основание чл. 172, ал. 3 от Закона за защита на потребителите след съгласуване с министъра на финансите.

**§ 4.** За прилагане на наредбата се изготвят вътрешни правила за условията и реда за провеждане на процедурата за предоставяне на финансови средства на сдруженията на потребителите.

**§ 5.** Наредбата влиза в сила от 1.01.2011 г.

## НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА НАРЕДБА № РД-16-1117 ОТ 2010 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА НА ПРЕДСТАВИТЕЛНИТЕ СДРУЖЕНИЯ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ ОТ ДЪРЖАВАТА

(ОБН. - ДВ, БР. 26 ОТ 2015 Г.)

**§ 4.** В останалите текстове на наредбата думите "Министерството на икономиката и енергетиката", "министъра на икономиката и енергетиката" и "министърът на икономиката и енергетиката" се заменят съответно с "Министерството на икономиката", "министъра на икономиката" и "министърът на икономиката".

## Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА НАРЕДБА № РД-16-1117 ОТ 2010 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА НА ПРЕДСТАВИТЕЛНИТЕ СДРУЖЕНИЯ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ ОТ ДЪРЖАВАТА

**Преходни и Заключителни разпоредби**
(ОБН. - ДВ, БР. 22 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2018 Г.)

**§ 4.** До 31 декември 2020 г. сдруженията на потребителите, които не са пререгистрирани и вписани в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел към Агенцията по вписванията и които подават заявление за участие в процедура за предоставяне на финансови средства на представителните сдружения на потребителите от държавата, прилагат към заявлението удостоверение за регистрация на сдружението в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел при Министерството на правосъдието вместо документ, удостоверяващ вписването на сдружението като сдружение за осъществяване на обществено полезна дейност в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието

**§ 5.** До 31 декември 2020 г. сдруженията на потребителите, които не са пререгистрирани и вписани в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел към Агенцията по вписванията и които подават заявление за вписване в списъка на квалифицираните организации в Република България, имащи правен интерес да предявяват искове за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите, прилагат към заявлението препис от решение за съдебна регистрация и препис от удостоверение за регистрация в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел при Министерството на правосъдието, определени за осъществяване на обществено полезна дейност, вместо удостоверение за актуално състояние по регистрация и документ, удостоверяващ вписването на сдружението като сдружение за осъществяване на обществено полезна дейност в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието.

**§ 7.** Наредбата влиза в сила от 1 януари 2018 г.

**Заключителни разпоредби**
**КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № РД-16-1117 ОТ 2010 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА НА ПРЕДСТАВИТЕЛНИТЕ СДРУЖЕНИЯ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ ОТ ДЪРЖАВАТА**
(ОБН. - ДВ, БР. 76 ОТ 2020 Г., В СИЛА ОТ 28.08.2020 Г.)

**§ 16.** Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

**Приложение № 1 към чл. 11а, ал. 2**
(Изм. и доп. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., предишно Приложение № 1 към чл. 5, ал. 2, изм. и доп. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)

Тежест на критериите за оценяване на обема и общественото значение на извършената от сдруженията за защита на потребителите работа в интерес на потребителите за 20....г.

Критерии Тежест - 100 т.

I. Обем на извършената от сдруженията работа в интерес на потребителите - 56

1. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Брой заведени пред съда искове за защита на колективните интереси на потребителите през предходната година и/или предприети действия по висящи производства през предходната година - 16:

а) (изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) искове по чл. 186, ал. 1 от Закона за защита на потребителите за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите - 8;

б) (изм. и доп. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) искове по чл. 188, ал. 1 от Закона за защита на потребителите за обезщетяване на вреди, причинени на колективните интереси на потребителите и искове по чл. 189, ал. 1 от Закона за защита на потребителите за обезщетение на претърпените от потребителите вреди, когато са причинени вреди на двама или повече потребители - 8.

в) (отм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)

2. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Проведени дейности и/или кампании за информиране на потребителите - брошури, публикации, съобщения в средствата за масова информация, статии на потребителска тематика, провеждане на работни срещи, семинари и обучения на потребителите и други, свързани с темата на кампанията - 10 т.:

а) брой на проведените информационни дейности и/или кампании - 5 т.;

б) мащабност на проведените информационни дейности и/или кампании - 5 т.

3. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Издавани списания и специализирани издания и/или публикации на потребителска тематика - 10 т.:

а) брой на издавани списания, специализирани издания и брой публикации - 5 т.;

б) тираж на издаваните списания и специализирани издания - 5 т.

4. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Оказване на съдействие за уреждане на потребителски спорове чрез - 20 т.:

а) участие в работата на помирителните комисии - 15 т.;

б) подадени от сдружението сигнали, жалби и предложения до контролните органи, изпълняващи функции за защита на потребителите - 5 т.

II. Обществено значение на работата в интерес на потребителите - 44

1. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Брой на участията в заседания и въпроси, внесени за обсъждане от сдружението в консултативни органи - 7.

2. Предложения, становища и проекти, свързани със защитата на потребителите, представени от сдружението в органи на държавна власт - 8.

3. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Поддържана интернет страница, съдържаща актуална информация за потребителите - 5 т.

4. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Функциониращи приемни за предоставяне на съвети и информация на потребителите в областен град на страната - 10 т.

5. (нова - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Проведени образователни дейности и/или кампании в областта на защитата на потребителите - 5 т.

6. (нова - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Извършени сравнителни тестове и проучвания на стоки и услуги, предоставяни на българския пазар - 9 т.

**Приложение № 2 към чл. 9, ал. 1**
(Изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 22 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г., изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)

ДО Г-Н .....
МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА

З А Я В Л Е Н И Е
за участие в процедура за финансиране на представителните сдружения на потребителите
от
.....
.....
.....
(наименование на сдружението, ЕИК, седалище, адрес на управление и адрес за кореспонденция, телефон, факс и/или електронен адрес и лице за контакт)
Представлявано от
.....
.....
..
(трите имена, длъжност)

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

(изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Заявявам нуждата на сдружение ..... от финансови средства за изпълнение на дейности за защита на потребителите съгласно изискванията на Наредба № РД-16-1117 от 2010 г. за условията и реда за предоставяне на финансови средства на представителните сдружения на потребителите от държавата.
(изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Заявявам воля за участие в процедурата за финансиране на представителните сдружения на потребителите. Декларирам, че отпуснатите по реда на цитираната наредба финансови средства ще бъдат разходвани само за дейности за защита на потребителите и ще бъдат отчетени по начина и в срока, определени в наредбата.
Декларирам, че актуалната банкова сметка на сдружението е:
Титуляр на сметката:

Прилагам следните документи:
1. (изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г., отм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)
2. (изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г., отм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)
3. (изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г., изм. - ДВ, бр. 22 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г., отм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)
4. (изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г., изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) декларация по чл. 10, ал. 1, т. 2 от Наредба № РД-16-1117 от 2010 г. за условията и реда за предоставяне на финансови средства на представителните сдружения на потребителите от държавата;
5. (изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г., изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) декларации по чл. 10, ал. 1, т. 4 от Наредба № РД-16-1117 от 2010 г. за условията и реда за предоставяне на финансови средства на представителните сдружения на потребителите от държавата;
6. (изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г., отм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)

7. (нова - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) информация за функциониращата приемна в областен град на страната - адрес, работно време, телефони за контакт и имена на лицето, отговарящо за приемната, и опис на предоставените съвети на потребителите през последната една година;

8. (нова - ДВ, бр. 5 от 2012 г., предишна т. 7, изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) заверен с подпис и печат годишен доклад за осъществяваните дейности и за постигнатите резултати за защита на правата и интересите на потребителите през предходната година съгласно приложение № 3 от Наредба № РД-16-1117 от 2010 г. за условията и реда за предоставяне на финансови средства на представителните сдружения на потребителите от държавата.

Забележка: (нова - ДВ, бр. 5 от 2012 г., зал. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)

Подпис: ……

**Приложение № 3 към чл. 10, ал. 2**
(Изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)

ФОРМУЛЯР

ГОДИШЕН ДОКЛАД

за осъществени дейности и постигнати резултати за защита на правата и интересите на потребителите
за периода от 1.01. .... г. до 31.12. ..... г.
от
.....
.....
.....
(наименование на сдружението, ЕИК, седалище, адрес на управление и адрес за кореспонденция, телефон, факс и/или електронен адрес и лице за контакт)

Отчет за извършената дейност в защита на потребителите
Описание и коментари
I. (Доп. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Обем на извършената от сдруженията работа в интерес на потребителите през предходната година
1. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Брой заведени пред съда искове за защита на колективните интереси на потребителите и/или предприети действия по висящи производства:
а) искове по чл. 186, ал. 1 от Закона за защита на потребителите за преустановяване или за забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите;
б) (доп. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) искове по чл. 188, ал. 1 от Закона за защита на потребителите за обезщетяване на вреди, причинени на колективните интереси на потребителите и искове по чл. 189, ал. 1 от Закона за защита на потребителите за обезщетение на претърпените от потребителите вреди, когато са причинени вреди на двама или повече потребители.
в) (отм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)
2. (доп. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Проведени дейности и/или кампании за информиране на потребителите - брошури, публикации, съобщения в средствата за масова информация, статии на потребителска тематика, провеждане на работни срещи, семинари и обучения на потребителите и други, свързани с темата на информационната кампания:
а) (доп. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) брой и тема на проведените информационни дейности и/или кампании;
б) (доп. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) мащабност на проведените информационни дейности и/или кампании.
3. Издавани списания, специализирани издания и/или публикации на потребителска тематика:
а) брой на издавани списания, специализирани издания и/или брой публикации;
б) тираж на издаваните списания, специализирани издания и/или публикации.
в) (отм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.)
4. Оказване на съдействие за уреждане на потребителски спорове чрез:
а) участие в работата на помирителните комисии - брой заседания на помирителните комисии, в които са участвали представители на сдружението, и район на действие на съответната помирителна комисия;
б) брой подадени от сдружението сигнали, жалби и предложения до контролните

органи, изпълняващи функции за защита на потребителите.

II. (Доп. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Общественото значение на работата в интерес на потребителите през предходната година

1. (изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Брой на участията и въпроси, внесени за обсъждане от сдружението в заседания на консултативни органи.

2. Предложения, становища и проекти, свързани със защитата на потребителите, представени от сдружението в органи на държавна власт.

3. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.) Информация за публикуваните на интернет страницата на сдружението теми, рубрики и/или съобщения.

4. (изм. - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Информация и брой функциониращи приемни в областните градове на страната; седалище и адрес, телефон (факс), приемно време и лице за контакт в приемните за предоставяне на информация и съвети на потребителите по градове:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

5. (нова - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Информация за осъществените образователни дейности и/или кампании за защита на потребителите, придружена със снимков материал и/или отпечатани информационни материали, ако има такива.

6. (нова - ДВ, бр. 96 от 2014 г.) Информация за извършени сравнителни тестове и проучвания на стоки и услуги, предоставяни на българския пазар, ако има такива.

III. Приложения (Изм. - ДВ, бр. 5 от 2012 г., изм. - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)

Заверени с подпис документи съгласно чл. 10, ал. 3 от наредбата.

IV. Други дейности

Съставил отчета: .....

Ръководител: .....

**Приложение № 4 към чл. 14, ал. 1**

МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА И КЛАСИРАНЕ

1. При разглеждането, оценяването и класирането на подадените от сдруженията на потребителите заявления за участие в процедурата за предоставяне на финансови средства от държавата за сравнимост на декларираните данни и извършените дейности при точкуването им по отделните критерии следва да се използва следната формула:

$$T = \frac{An}{A\ \max} * K$$

където:
Т е броят точки;
An - оценяваното сдружение;
Amax - сдружението с максимален брой дейности;
К - тежест на съответния критерий съгласно приложение № 1 от наредбата.

2. Получените по формулата точки са изражение на обема и общественото значение на всяка от дейностите, извършена от сдруженията на потребителите през отчетния период. Това позволява извършената работа и резултатите от дейността на всяко едно от сдруженията да бъдат сравнени едно спрямо друго.

За разпределението на финансовите средства, предоставяни от държавата на сдруженията на потребителите, следва да се използва формулата:

$$\% = \frac{An}{\sum} * 100$$

където:
An е общият брой точки на оценяваното сдружение;
Σ - сумата от общия брой точки на всички сдружения.

Получените суми се явяват процентно изражение на обема и общественото значение на дейностите, извършени от сдруженията на потребителите през отчетния период.

**Приложение № 5 към чл. 10, ал. 1, т. 2**
(Ново - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)

ДЕКЛАРАЦИЯ

по чл. 10, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 3, ал. 1, т. 1, 2, 4, 5 и 6 от Наредба № РД-16-1117 от 2010 г. за условията и реда за предоставяне на финансови средства на представителните сдружения на потребителите от държавата

Долуподписаната/ият
.....,
ЕГН ....., в качеството си на представляващ/а сдружение

....., ЕИК ....., със седалище и

адрес на управление:
.....,

на основание чл. 10, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 3, ал. 1, т. 1, 2, 4, 5 и 6 от Наредба № РД-16-1117 от 2010 г. за условията и реда за предоставяне на финансови средства на представителните сдружения на потребителите от държавата

ДЕКЛАРИРАМ, ЧЕ:

Представляваното от мен сдружение:

- не излъчва и не разпространява под каквато и да е форма (в свои публикации или съобщения за пресата, срещу или без заплащане) рекламни съобщения или послания от други източници, които могат да нарушат независимостта му;

- действа изключително в защита интересите на потребителите;

- не е свързано с определена политическа партия;

- е икономически независимо от производители, вносители, търговци и доставчици;

- е вписано в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието, като сдружение за осъществяване на обществено полезна дейност.

Известно ми е, че за декларирани от мен неверни данни нося отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.

Дата: .....

Декларирал/а: .....

*(подпис)*

**Приложение № 6 към чл. 10, ал. 1, т. 4**
(Ново - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)

ДЕКЛАРАЦИЯ

по чл. 10, ал. 1, т. 4 във връзка с чл. 3, ал. 2 от Наредба № РД-16-1117 от 2010 г. за условията и реда за предоставяне на финансови средства на представителните сдружения на потребителите от държавата

Долуподписаната/ият
.....,

ЕГН ....., в качеството си на представляващ/а /член на Управителния

съвет на сдружение ....., ЕИК ....., със

седалище и адрес на управление: .....,

на основание чл. 10, ал. 1, т. 4 във връзка с чл. 3, ал. 2 от Наредба № РД-16-1117 от 2010 г. за условията и реда за предоставяне на финансови средства на представителните

сдружения на потребителите от държавата

ДЕКЛАРИРАМ, ЧЕ:

- не съм служител в държавни органи и/или в орган на местното самоуправление и местната администрация, които осъществяват функции по защита на потребителите;

- не съм производител, вносител, търговец и/или доставчик;

- не заемам ръководна или контролна длъжност в търговско дружество или кооперация;

- не заемам ръководна длъжност в политическа партия или организация.

Известно ми е, че за декларирани от мен неверни данни нося отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.

Дата: .....

Декларирал/а: .....

*(подпис)*

**Приложение № 7 към чл. 18, ал. 2** (Ново - ДВ, бр. 76 от 2020 г., в сила от 28.08.2020 г.)

ДЕКЛАРАЦИЯ

по чл. 18, ал. 2 от Наредба № РД-16-1117 от 2010 г. за условията и реда за предоставяне на финансови средства на представителните сдружения на потребителите от държавата

Долуподписаната/ият .....,

ЕГН ....., в качеството си на представляващ/а сдружение

....., ЕИК ....., със седалище и

адрес на управление: .....,

на основание чл. 18, ал. 2 от Наредба № РД-16-1117 от 2010 г. за условията и реда за предоставяне на финансови средства на представителните сдружения на потребителите от държавата

ДЕКЛАРИРАМ, ЧЕ:

Отчетените дейности за ..... г.:

- са неикономически дейности, и

- не са били финансирани или съфинансирани със средства от други източници.

Известно ми е, че за декларирани от мен неверни данни нося отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.

Дата: .....

Декларирал/а: .....

*(подпис)*